

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Лишенко М.О., ДанькоЮ.І, Муштай В.А.

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПІДТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Навчальний посібник

СУМИ – 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра маркетингу та логістики

Лишенко М.О., Данько Ю.І., Муштай В.А.

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПІДТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ**

Навчальний посібник

СУМИ - 2022

УДК 336.14
Л 17

*Рекомендовано рішенням Вченої ради
Сумського національного аграрного університету.
(протокол № 11 від « 28 » _____ 02 _____ 2022 року)*

Рецензенти:

Виноградова О.В.	доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу Державного університету телекомунікацій
Михайлов А.М.	доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Сумського національного аграрного університету

Лищенко М.О., Данько Ю.І., Муштай В.А.

Л 17. Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності. Навчальний посібник. Сумський національний аграрний університет. Укл.: Лищенко М.О., Данько Ю.І., Муштай В.А. Суми: СНАУ, 2022. 170 с. (10,6 друк. арк..)

Посібник спрямований на надання методичної допомоги здобувачам вищої освіти під час вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності» та проведення лекційних занять. В логічній послідовності викладено матеріал по темах курсу, де розглянуті питання методології наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності. Посібник містить теоретичні положення, а також контрольні питання для самоперевірки отриманих знань.

Для викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

УДК 336.14

Л 17

© Лищенко М.О., 2022
© Сумський національний
аграрний університет, 2022

ЗМІСТ

	ВСТУП	6
ТЕМА 1	НАУКА: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ, ПРИНЦИПИ, СТРУКТУРА	8
1.1	Наука як система знань. Поняття, зміст, мета та функції науки	8
1.2	Завдання науки та критерії науковості	13
1.3	Структура, принципи науки та характеристика елементів науки	14
1.4	Класифікація наук	22
	Практичні завдання до теми	23
	<i>Перелік питань для самоперевірки</i>	24
ТЕМА 2	МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	25
2.1	Загальні поняття, мета та структура методології	25
2.2	Класифікація наукової методології	30
2.3	Склад методологічного апарату.	32
2.4	Методологічна основа маркетингових досліджень	34
	Практичні завдання до теми	38
	<i>Перелік питань для самоперевірки</i>	39
ТЕМА 3	МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	40
3.1	Поняття методу наукового дослідження	40
3.2	Загальнонаукові та емпіричні методи дослідження	42
3.3	Метод наукового експерименту (експериментальний метод)	45
3.4	Соціологічний метод (метод опитування)	47
3.5	Метод експертних оцінок	50
3.6	Загальнонаукові теоретичні методи дослідження	53
3.7	Економіко - статистичні методи дослідження	59
	Практичні завдання до теми	62
	<i>Перелік питань для самоперевірки</i>	64
ТЕМА 4	ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	65
4.1	Наукове дослідження як форма розвитку науки	65
4.2	Порядок та програма здійснення наукового дослідження	73
4.3	Структура наукового дослідження (наукової роботи) та змістове наповнення його складників	75
4.4	Апробація результатів наукових досліджень	93
4.5	Підготовка наукових праць до друку	93
	Практичні завдання до теми	100
	<i>Перелік питань для самоперевірки</i>	102
ТЕМА 5	АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: СУТНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА	103
5.1	Сутність та поняття академічної доброчесності	103
5.2	Основні види порушень академічної доброчесності	106
5.3	Нормативно-правове (документальне) забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності у ВНЗ	116

	України	
5.4	Особливості відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності	117
	Практичні завдання до теми	120
	<i>Перелік питань для самоперевірки</i>	121
ТЕМА 6	ПРИНЦИПИ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	122
6.1	Етичні принципи у вищій освіті	122
6.2	Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях	124
6.3	Система забезпечення академічної доброчесності	127
6.4	Академічна відповідальність	130
6.5	Характеристика процесу управління академічною доброчесністю	133
	Практичні завдання до теми	134
	<i>Перелік питань для самоперевірки</i>	134
ТЕМА 7	ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАГІАТУ, МЕТОДІВ ВІЯВЛЕННЯ ТА ПОЛІТИКА ЗАПОБІГАННЯ	135
7.1	Сутність плагіату.	135
7.2	Вимоги до унікальності наукових робіт та відповідальність за плагіат	139
7.3	Методи та інструменти виявлення плагіату	141
	Практичні завдання до теми	144
	<i>Перелік питань для самоперевірки</i>	145
	ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	146
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	151
	Додатки	154

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Лишенко Маргарита Олександрівна
Данько Юрій Іванович
Муштай Валентина Анатоліївна**

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПІДТРИМАННЯ
ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ**

Навчальний посібник

Формат 60x84/16. Підписано до друку: « 28 » 03 2022 р.
Друк офсетний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Ум. друк. арк. 10,6
Наклад. 100 прим.